

On no va caure el mur

El populisme neosoviètic del president Lukaixenko va degerant en una dictadura que té dos objectius: protegir la vella 'nomenklatura' i servir els interessos de Rússia en el seu conflicte amb l'OTAN.

“Que sàpiguen a Occident que les iniciatives humanitàries per les víctimes de Txernòbil és l'únic nucli de societat civil que hi ha a Bielorússia. L'única resistència a la dictadura que ens volem imposar”. Això, Irina Grúixevaia, vice-presidenta de la fundació Infants de Txernòbil, ho deia amb ràbia i sense voler amagar la seva militància d'oposició al govern neosoviètic del president Aleksandr Lukaixenko. “És terrible el que prepara Lukaixenko –hi insistia–. Pretén convèncer la gent que ja no hi ha perill de viure a les zones contaminades. Tot és a punt per al retorn de milers d'evacuats i per al conreu de les terres. I això voldrà dir més malalts i més morts. Lukaixenko ha trobat la solució final per a Txernòbil: vol liquidar alhora el problema i les víctimes”.

Al cap d'una setmana, el 26 d'abril, la realitat donava la raó a Irina Grúixevaia. De totes les manifestacions fetes al món per commemorar la catàstrofe la més nombrosa va ser la de Minsk. I més de 50.000 persones, convocades per les organitzacions pro-Txernòbil i per l'oposició democràtica del Front Nacional, foren dispersades violentament per la *milítsia* al més pur estil soviètic. Va haver-hi desenes de detinguts i una segona part: l'endemà mateix de la manifestació la policia irrompia a la seu del Front Nacional i hi detenien els dirigents i tothom qui se li posava al davant.

L'escalada repressiva de Minsk, la més inquietant de l'Europa postcomunista des de la caiguda del mur, és una autèntica demostració de força. Lukaixenko i la seva coalició de nacionalistes russòfons, comunistes i nomenklaturistes abocats al negoci han volgut deixar clar que no es faran enrere en els seus objectius geostratègics i domèstics: que Bielorússia torni a ser una “regió perifèrica” de Rússia, sobretot vista l'expansió de l'OTAN, i que aquests interessos siguin administrats per un règim que garanteixi l'obediència a les institucions i la quietud al carrer. Precisament per això la imatge de 50.000 persones ocupant el centre de Minsk ha estat per al règim de Lukaixenko una provocació intolerable.

Lukaixenko i els vells poders soviètics no tenen pas garantida la “pau social” que prediquen i que desitgen. Però l'oposició tampoc no té prou implantació per forçar una transició democràtica. Si n'hagués tinguda, hauria pogut barrar el pas a Lukaixenko, que l'any passat va imposar en referèndum “l'espai comú” amb Moscou, la recuperació de la bandera vermella i verda soviètica i la cooficialitat de l'idioma rus, cosa que equival a recloure el bielorús a la reserva folclòrica.

Pocs dies abans de l'escalada policíaca contra els

ORIOI MARTI

demòcrates, Vintxiuk Viàtxorka, vice-president del Front Nacional, culpava de totes les desgràcies de Bielorússia la seva situació geogràfica “ensandvitxada” entre Occident i Rússia, i a la maldat antipatriòtica i russòfona dels seus polítics. A Viàtxorka, li dol, i li costa molt de reconèixer-ho, que la capacitat mobilitzadora de l'oposició es limiti, ara com ara, als nuclis intel·lectuals i als joves de Minsk i de les grans ciutats. I que les dues terceres parts de la població, sobretot la gent del medi rural, mantingui una actitud de passivitat o de col·laboració amb el populisme de Lukaixenko.

L'esperança del Front Nacional està en el fet que la brutalitat mateixa de Lukaixenko se li giri contra. Que els evacuats de Txernòbil es neguin a tornar als *ghettos* radioactius. I que el Fons Monetari Internacional continuï negant-se a concedir crèdits perquè la propietat privada encara no supera el 10% de les estructures comercials i industrials. A més de tot això, Viàtxorka confia que les elits occidentals s'adonaran d'allò que hi ha realment en joc a Bielorússia: “Esperem que el silenci acord sobre l'annexió de Bielorússia no sigui el primer pas d'una operació no menys silenciosa, però amb un objectiu molt concret: el retorn de la presència russa a l'Europa de l'est”.

Llibert Ferri (Minsk)

Bielorússia està estratègicament situada entre Occident i Rússia. L'oposició a Lukaixenko crítica l'actitud russòfona dels seus líders polítics.